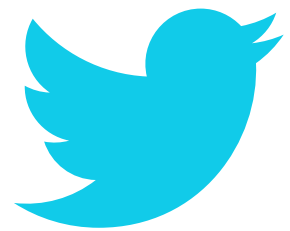

Філософ, письменник, військовий капелан Андрій Зелінський

— Андрію, ви говорите про мистецтво запалювати зорі як про найцінніше. Чому саме воно? Що робить його таким особливим серед усього іншого, чого ми можемо навчитися в житті?

— Аби відповісти на це запитання, я дозволю собі звернутися до одного з найдосвідченіших і наймудріших учителів у цьому мистецтві — до героя моєї казки Семена. Він — парубок зі Старих Плавнів, який рушив за вали в мандрівку свого життя, змінюючи не лише себе, а й долю своєї громади. Його історія — не просто казка, це шлях до самого себе. ДивоСвіт — це теж про це. Про мандрівку, яка змінює особистість і водночас трансформує світ навколо.

Найважливіше, заради чого Семен відважився вирушити в цю дорогу, — це два завдання. Перше — навчитися бачити своє життя «з іншого боку», з якого його, можливо, ніколи не вчили дивитися. А друге, не менш важливе, — навчитися запалювати зорі.

Понад усе хлопцеві кортіло опанувати це мистецтво. Бо запалювати зорі — це особливий талант. І навчитися цього неможливо, якщо тобі не *кортіть*, якщо серце не *прагне*, якщо ти задоволений звичним і не готовий до зусилля чи відваги, щоби торкнутися глибин світу, інших людей і самого себе.

Мистецтво запалювати зорі починається з особистої відваги. І хтось має про це розповісти, і хтось має цього навчити. Семен і Мудрий Дід, який допомагає йому опанувати це мистецтво, глибоко вірять: немає зірки яскравішої за щасливу людину. А отже, мистецтво запалювати зорі — це мистецтво *робити людину щасливою*.

— Що означає для вас «щастя» в цьому контексті? Бо всі ми розуміємо його по-різному.

— Так, у кожного з нас — власні думки про нього. Та точно не можна бути щасливим, коли нереалізованою залишається особиста свобода, коли не запалено мрії власного життя, коли не відчутна власна людська гідність.

Усе це пов'язано. Усе це малюється на одному небі — зорями відваги. Бо коли виходиш за вали, коли перетинаєш уявлення про себе й про світ, коли прагнеш навчитися запалювати зорі, неминучими стають випробування, що вимагають відповідних кроків.

Читайте також: **Військовий капелан Ігор Скрипніченко: «Програні ідеологічні війни спокутуються дуже великою кров'ю і великими жертвами»**

— І які це кроки? З чого починається шлях до світла?

— У школі Мудрого Діда Семена зрозумів: коли тобі стане темно в житті, слід шукати світла в інших очах. **У кожному погляді є вогник, здатний розгорітися до яскравого вогнища. Бракує лише віри, яка б його визволила.**

Уявіть, наскільки щасливішим став би наш світ, коли б люди легко вірили одне в одного. Запалювати зорі — саме це мистецтво. Мистецтво дивитися глибоко в чийсь очі й безсумнівно вірити в людину. Мудрий Дід навчає Семена: аби запалити зорю, потрібно допомогти людині стати *яскравішою, добрішою й вільнішою*. І тоді вона неодмінно засяє.

— Почнімо з першого. Що означає зробити людину яскравішою?

— **Ми часто не помічаємо яскравих вимірів ані у власному житті, ані в людях поруч.** Ми мислимо категоріями вже відшліфованих ставлень, не бачимо нюансів. А люди — це завжди нюанси, це завжди деталі. Абстрактних людей не існує. Є конкретна людина — зі своїми можливостями й ранами. Вразлива, але здатна на надзвичайне.

І так важливо іноді розширити фокус своєї уваги, змінити сформоване ставлення, що має здатність нас обмежувати. Помітити «яскравий» бік, незвичний, поки незрозумілий, але такий, що може спалахнути. Людей слід робити яскравішими своєю в них вірою.

— А як допомогти людині стати добрішою?

— Це не менш складно, ніж допомогти їй стати яскравішою. Бо ми звикли реагувати, захищатися, оборонятися — й часто не помічаємо деталей, що мають значення.

Допомогти людині стати добрішою — **це допомогти їй розкрити власний потенціал, яким вона може поділитися з іншими. Це про реальний дотик до людяності, без абстракцій.** Побачити, відчувати, пережити. Ми можемо бачити — а отже, можемо співпереживати. А отже, можемо торкатися своїм щирим серцем потреб інших. І ставати добрішими. Ставати добрішим — це навчитися ділитися власним життям, аби підсилювати в житті інших.

— І третє — допомогти людині стати вільнішою. Як це можливо?

— Вільнішою людину робить здатність доторкнутися до живого світу. **Вийти поза межі власних «валів» — уявлень, розумінь, переконань.** Бо, можливо, те, до чого звик, не гарантує повноти життя. Можливо, те, що здається безпечним, не дозволяє розвинути у свободі.

Мудрий Дід каже Семенові: «Аби людина поруч спалахнула зорею, потрібно допомогти їй. Поділитися своїм часом, уявою, допомогти їй освоїти простір власного буття. Побачити, визнати, підтримати. І тоді людина неодмінно стане яскравішою, добрішою й вільнішою».

Читайте також: **Як російські окупанти переслідують ПЦУ на півдні? «Схиляють до співпраці катуванням»**

— Слухаючи вас, розумію: ви говорите про гідність. Саме вона — в серці цього мистецтва?

— Саме так. Щоби запалити зорю в людському серці, передусім потрібно навчитися власної гідності — бачити її, відчувати її, розуміти її.

Я можу поділитися своїм життям — часом, ресурсом, зусиллями, — щоб ми стали яскравішими, добрішими, вільнішими. Я визнаю твою присутність. Я запрошую її у власну присутність у цьому світі. Разом ми можемо запалити ціле небо яскравих зірок довкола.

Дорога до гідності справді починається з мрії. Мрія запалює в серці зірку — свободу, яка стає усвідомленою й відповідальною культурою, що вміє артикулювати цінності. Звідси й освіта, яка вміє наводити фокус не лише на важливі речі, а й на *важливіші*.

— У казці ви говорите не лише про світло, а й про «пастку ночі». Що це?

— Це той момент, коли стає так темно, що людина починає вірити, ніби сама стає частиною темряви. Коли ми шукаємо себе, свою свободу, свою гідність і не можемо знайти їх у безмежному болю. **Пастка ночі — це коли ми в темряві шукаємо лише себе.**

Щоби здолати її, потрібно шукати світло — в очах тих, хто нас оточує. Бо пастку ночі можна подолати лише тоді, коли ми маємо відвагу шукати не лише себе, а й гідність інших. Дивитися, бачити, вірити в людину поруч і своєю вірою допомагати їй спалахнути. Бо коли ми допомагаємо іншим ставати світлішими, тоді відбувається справжнє диво — софійне диво світу.

— Отже, запалюючи інших, ми запалюємо й власне світло?

— Так, і **коли навколо мене — запалені мною люди, я починаю помічати контури власної свободи.** Я є. Я допоміг їм бути. Вони яскраві. Вони добрі. Вони вільні. Отже, я справді існую.

Це особливо стосується батьків і вчителів. У них надзвичайна сила — вони можуть визволяти людей із темряви, обдаровуючи увагою та готовністю поділитися своїм життям, даючи шанс спалахнути зорею.

Читайте також: **Коли війна завершиться і чому Бог це допустив? Про це часто запитують військового капелана**

— А як це зробити в реальності? З чого починається це мистецтво в повсякденні?

— Мудрий Дід каже Семенові: можна почати з посмішки. Можна з поваги. Можна з терпеливості. Дрібні кроки мають значення. Створити світло в сутінках — це сила.

Бракує лише віри в себе й у значення дрібних кроків. Але коли вони — від щирого серця, люди здатні на надзвичайне. Ми можемо в темряві спалахнути світлом яскравої зорі, щоби світліше й тепліше стало Україні.

Кожна зоря починається з дрібного. Кожна людина — також. Але дрібне — не дріб'язкове. Там початок. Із початку розпочинається мандрівка.

— І ця мандрівка — про свободу та гідність?

— Авжеж, гідність — це завжди про свободу. Про усвідомлену свободу, розділену з іншими. Щоб не стати заручниками темряви. Бо кожен у нашій країні важливий, кожен має гідність.

Гідність — це не просто дар. Життя — дар. Але усвідомлена свобода допомагає прожити його гідно. І з гідністю ділитися світлом із людьми навкруги.

— Семен у фіналі книги повертається у свій світ. Що для вас означає цей його крок?

— Він не просто повертається додому. **Він повертається у світ, який іще треба змінити, але який уже народився в його серці.** Семен трансформує Старі Плавні в Нові, і найважливіше — прокладає мости між островами.

Поки ми на самотніх островах — можемо забути про свободу та гідність. Мости допомагають спілкуватися, відкривати власні світи та розкриватися світам інших. На мостах люди запалюють зорі, без мостів може стати темно, як без зірок.

— Тож, можливо, мрія — це теж форма світла?

— Абсолютно точно, і зрадити мрії — це зрадити пам'яті. Знайти в собі відвагу мріяти — це вже стати сильнішим. Знайти відвагу мріяти про країну вільних і гідних людей — це вже спалахнути зорею, це вже подарувати надію. Бо зорі — це також про надію.

— Зараз ми так само здатні запалювати ці зорі?

— **Я б навіть сказав, що наш час — це якраз час запалювати зорі.** Вірити в іншу людину настільки, щоби ділитися з нею власним життям, своєю свободою. Спільно, будуючи мости, ми зможемо відкрити світло в серці одне одного.

Читайте також: **Ірина Шевченко речниця 21 омпб "Сармат": "На нас кидали все, крім ядерної бомби"**

— Україна сьогодні потребує світла. Україна сьогодні потребує відваги мріяти. І нашими мріями запалювати зорі, дарувати силу, робити міцнішими одне одного.

— Світлитися — по-людськи світлитися нашою гідністю. Хоч які виклики чекають попереду, хоч якою непроглядною є ніч, ми з вами — люди світла. Ми — мешканці великої прекрасної мрії про країну вільних і гідних людей.

Мистецтво запалювати зорі — це мистецтво ставати людиною вільною та гідною, стаючи на захист свободи та гідності іншої людини. І так важливо, щоби українські школи сьогодні, можливо, як ніколи раніше, вчили гідності й свободи.

Глибоко переконаний, що ми цим уже займаємось. І просто запрошую — не гаймо часу. Це наш час. Час запалювати зорі!

—
Євгенія Товстенко, культурологиня; опубліковано у виданні ZN.ua

Читайте також:

- **Як служать у ЗСУ українські капелани: "Сьогодні він хоче прийняти Бога, а завтра йому йти у бій"**
- **Україна пам'ятає про кожен випадок звірств, вчинений на її території російськими вироками**
- **Кризова терапентка про наслідки ПТСР та що з цим робити: «Змінюватися має суспільство, а не воїн»**
- **Російський світ — це різновид фашизму**
- **12 київських священнослужителів УПЦ (МП) перейшли до ПЦУ**
- **Генерал Марченко: «Миру будь-яким шляхом не буде. Точку неповернення пройдено»**

[Share 0](#)

Читайте «Аргумент» в [Facebook](#) и [Twitter](#)

Если вы заметили ошибку, выделите ее мышкой и нажмите **Ctrl+Enter**.

Коментарі

ВІДЕО

НОВИНИ ПАРТНЕРІВ

РЕКЛАМА

Про що не можна було жартувати в СРСР

HEAVY SHOT, VAMPIRE, NEMESIS: як «Баба Яга» б'є ок*пантів

Воюєш? Плати більше! 50к за оренду і космічні комісії: як виглядає ринок житла на фронті?

[Головна](#) [Про сайт](#) [Опитування](#)

© 2011 «АРГУМЕНТ»

Републікація матеріалів: для інтернет-видань обов'язковим є пряме гіперпосилання, для друкованих видань – за запитом через електронну пошту. **Посилання або гіперпосилання повинні бути розташовані при використанні тексту - на початку використовуваної інформації, при використанні графічної інформації - безпосередньо під об'єктом запозичення.** При републікації в електронних виданнях у кожному разі використання вставляти гіперпосилання на головну сторінку сайту argumentua.com та на сторінку розміщення відповідного матеріалу. За будь-якого використання матеріалів не допускається зміна оригінального тексту. Скорочення або перекомпонування частин матеріалу допускається, але тільки в тій мірі, якою це не призводить до спотворення його сенсу.

Редакція не несе відповідальності за достовірність рекламних оголошень, розміщених на сайті, а також за вміст веб-сайтів, на які дано гіперпосилання.

Контакт: uargumentum@gmail.com